

Fem matchbollar förlorade – och ändå segrare

Berättelse

Föreställ dig att du är så nära att vinna något stort som du någonsin kan komma. Inte en gång, utan fem gånger på rad. Och varje gång glider segern dig ur händerna. Hur skulle du reagera? Just den situationen hamnade Björn Borg i, en lördagseftermiddag på Centre Court i Wimbledon.

Det var den 5 juli 1980. Borg, som då var 24 år, spelade final mot amerikanen John McEnroe. De två var varandras motsatser. Medan McEnroe bråkade med domarna och visade alla sina känslor, var Borg lugn och samlad. Han ville nu vinna Wimbledon för femte gången i rad, något ingen man hade lyckats med tidigare i modern tid.

Matchen blev en av de mest berömda i tennishistorien och pågick i nästan fyra timmar. Borg förlorade det första setet stort, men kämpade sig tillbaka och tog ledningen med 2–1 i set. Allt pekade mot en svensk seger. I det fjärde setet kunde Borg ha avgjort, eftersom han fick flera matchbollar. Men McEnroe vägrade ge upp.

Det fjärde setet slutade i ett tie-break som många fortfarande räknar som det bästa som någonsin spelats. Det varade i drygt tjugo minuter, och poängerna växlade fram och tillbaka. Mitt i detta fick Borg fem matchbollar – fem chanser att vinna hela finalen. Varje gång svarade McEnroe med ett perfekt slag och räddade sig kvar. Till sist vann amerikanen tie-breaket med hela 18–16, och matchen tvingades in i ett femte och avgörande set.

Här hade många spelare brutit ihop. Att förlora fem matchbollar i rad är ett av de tyngsta nederlag man kan tänka sig, och i det ögonblicket kunde det ha knäckt vem som helst. Men Borg samlade sig. Han visade inte sin besvikelse, utan koncentrerade sig på nästa boll, och nästa. Det var precis detta lugn som hade gett honom smeknamnet "Ice Borg".

I det femte setet lyckades McEnroe aldrig ta Borgs serve, hur mycket han än försökte. Spel efter spel höll svensken sin serve, och pressen flyttades över på motståndaren. Till slut vann Borg setet med 8–6. När den avgörande bollen träffade marken föll han ner på knä på gräset, med händerna mot ansiktet. Han hade vunnit sin femte raka Wimbledonstitel.

Efteråt sa Borg själv: "Det här var min svåraste match på Wimbledon, och min bästa match." Kanske var det just därför segern blev så stor: inte för att den var lätt, utan för att den var så svår.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en motsats	någon eller något som är tvärtom
samlad	lugn och med kontroll över sig själv
ta ledningen	gå före i en match eller tävling
avgöra	bestämma vem som vinner

ORD	FÖRKLARING
en matchboll	en boll som kan ge seger i matchen
ett tie-break	ett extra spel som avgör ett jämnt set
växla	byta fram och tillbaka
rädda sig kvar	klara sig undan en förlust precis
bryta ihop	tappa kontrollen, ge upp av press
ett nederlag	en förlust
knäcka någon	Alla motgångar höll på att knäcka henne.
en besvikelse	en känsla när något går sämre än man hoppats
koncentrera sig	rikta all sin uppmärksamhet mot något

Läsförståelsefrågor

---

1. Hur beskriver texten skillnaden mellan Borg och McEnroe?
  1. De var nästan likadana som personer
  2. Borg var lugn medan McEnroe visade alla sina känslor
  3. Borg var högljudd och McEnroe var tyst
2. Vad hände med Borgs fem matchbollar i det fjärde setet?
  1. Han vann på den första
  2. McEnroe räddade alla fem och vann tie-breaket
  3. Domaren stoppade spelet
3. Varför var det femte setet så svårt för McEnroe?
  1. Han kunde aldrig ta Borgs serve
  2. Han skadade sig
  3. Han ville inte spela mer
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Matchen pågick i nästan fyra timmar.
  2. Borg bröt ihop efter att ha förlorat de fem matchbollarna.
  3. Det var Borgs femte raka Wimbledonstitel.
5. Förklara med egna ord varför smeknamnet "Ice Borg" passade särskilt bra just i den här matchen.
6. Texten säger att nederlaget i tie-breaket "kunde ha knäckt vem som helst". Vad menas med det?
7. I slutet säger Borg att det var hans "svåraste" och samtidigt hans "bästa" match. Hur kan en match vara både svår och bäst på samma gång? (inferens)
8. Varför tror du att den här matchen blev så berömd, mer än många andra finaler? (inferens)

Facit

1. **b)** Borg var lugn medan McEnroe visade alla sina känslor.
2. **b)** McEnroe räddade alla fem och vann tie-breaket (med 18–16).
3. **a)** Han kunde aldrig ta Borgs serve.
4. 1. **Ja** – texten säger nästan fyra timmar. **b) Nej** – Borg samlade sig och visade inte sin besvikelse. **c) Ja** – det var hans femte raka titel.
5. Exempel på svar: *För att han var helt lugn och kall även efter att ha förlorat fem matchbollar i rad, när nästan vem som helst annan skulle ha tappat kontrollen.*
6. Exempel på svar: *Att besvikelsen var så stor att den kunde ha gjort vilken spelare som helst helt modlös och fått honom att ge upp.*
7. Exempel på svar: *Den var svår för att motståndet var så hårt och han nästan förlorade, men just därför kändes segern större och mer värd – en lätt seger hade inte betytt lika mycket.*
(Godkänn motiverade svar.)
8. Exempel på svar: *För att den var så jämn och dramatisk, med ett historiskt tie-break och två spelare som var varandras motsatser, så att den blev spännande att se och minnas.* (Godkänn rimliga tolkningar.)

Bedöm de öppna svaren efter innehåll, inte efter exakt formulering. Att skriva av en mening rakt ur texten räcker inte – eleven ska visa förståelse.

FÖR LÄRAREN

Nivå B1 (sfi-d). Texten är skriven i preteritum – passa på att öva dåtid och bisatser (eftersom, medan, fast). Tema: självkontroll och att hantera motgång. Scenen kompletterar porträttet genom att gå djupt in i ett enda avgörande ögonblick i stället för hela karriären. Frågorna 5–8 tränar inferens.

Diskussionsfrågor

- Borg höll sig lugn fast han var nära att förlora. Tror du att man kan träna sig att bli lugnare under press?
- Ibland minns man en match man förlorade lika mycket som en man vann. Varför kan motgångar vara värdefulla?
- Borg och McEnroe var varandras motsatser. Kan motsatser göra varandra bättre?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en gång då du höll ut fast det var svårt. Vad hände, och hur kändes det efteråt?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Björn Borg – https://en.wikipedia.org/wiki/Björn_Borg
- Encyclopædia Britannica: Bjorn Borg – <https://www.britannica.com/biography/Bjorn-Borg>
- International Tennis Hall of Fame: Björn Borg – <https://www.tennisfame.com/hall-of-famers/inductees/bjorn-borg>
- SVT Sport: Björn Borg – <https://www.svt.se/sport/om/bjorn-borg>

Faktagranskad i juni 2026. Björn Borg föddes 6 juni 1956 i Stockholm och växte upp i Södertälje. Han vann 11 Grand Slam-titlar: 6 i Franska öppna (1974, 1975, 1978, 1979, 1980, 1981) och 5 i rad i Wimbledon (1976–1980). Han var rankad som världsetta i 109 veckor och vann totalt 66 singeltitlar. Han slutade spela proffstennis i januari 1983, 26 år gammal. Kallades ofta `Ice Borg´ för sitt lugn på banan. Han lever (juni 2026). Bild: CC BY-SA 4.0-foto från 2014 via Wikimedia Commons, fotograf Michaël Bemelmans.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.